

Bild C 06116 Bureå kyrka 1921. Foto: Maja Åström

Byggnadshistorik

Kyrkan är uppförd 1918–1920, efter ritningar av arkitekt Fredrik Falkenberg från 1917. Redan 1912 fattade Kungl. Maj:t beslut på att församlingen skulle bryta sig lös från Skellefteå landsförsamling, efter det att diskussioner hade förts sedan 1890-talet.

Byggnadsbeskrivning

Stilhistoriskt är arkitekturen präglad av nationalromantik där betoningen på äkta material var viktig. Grunden av delvis ohuggen granit ger intrycket av ett organiskt sammanhang mellan byggnad och natur. Arkitekturen bjuder på många tillbakablickar. Kyrkan ger ett kompakt intryck med en slutenhet som för tankarna till de gamla vasaborgarna. Murningsmetoden, munkförband, är känt i Sverige sedan 1200-talet. Den lökformade tornhuven har sina närmaste paralleller till 1700-talets klockstaplar. Kyrkan är uppförd av rött handslaget

stortegel och består av ett långhus med sadeltak och två sidoskepp mot öster och väster, vinklade mot långhuset i söder, med något lägre sadeltak. Det indragna koret i söder med femkantig form, är lägre än långhuset och täcks som långhuset av ett sadeltak med två fall. Den åttakantiga sakristian är belägen intill koret i sydöstra delen, täckt av ett åt alla håll valmat brant tak. Det kompakta tornet i norr är inbyggt i långhusets kropp med två lägre sidoutbyggnader med ingångar till vapenhuset. Tornhuven med lökkupol och mycket hög spira är klätt med brädspån. Taket är täckt av enkupigt tegel, vilket utbyttes mot ett nytt med samma utförande 1987. De spetsiga vattenutkastarna av kopparplåt är ursprungliga, men stuprör och hängrännor byttes 1987.

Kulturhistorisk status

Kyrkan är enligt Åke Nisbeth, Kulturminnesbyråns chef vid Riksantikvarieämbetet, en av landets allra märkligaste och ståtligaste byggnadsmonument från den nationalromantiska perioden. Den varierande planformen och formspråket är tidstypiskt. Vissa paralleller finns med Norsjö kyrka, av samme upphovsman, men denna kyrka byggdes i trä. Från samma stilepok finns i länet endast Hörnefors kyrka, uppförd 1907–1908 i oputsat tegel. Den är dock mer gotiserande och mindre stram och sober, samt saknar den slutna karaktären som endast finns i Bureå. Exteriören är näst intill oförändrad sedan byggnadstiden, medan interiören är något mer förändrad. Detta gäller speciellt läktarunderbyggnaderna, vars utformning dock inte stör kyrkorummet.

Källa: Västerbottens museum/Vård- och underhållsplan för Bureå kyrka.